

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 102 | märts 2008

 Tartu Ülikooli Kliinikum

Foto: Meelis Lokk

Lepingu allkirjastamine toimus 6. märtsil. Vasakult Tartu Kultuurkapitali juhataja Ülle Koppel, kliinikumi nõukogu liige Neinar Seli ja juhatuse esimees Urmas Siigur.

Neinar Seli toetab arstiteadust

Kliinikumi nõukogu liige Neinar Seli on omanimelise sihtkapitali juurde loonud kaks uut stipendiumi: „Kliinikumi aasta teaduspublikatsioonide preemia“ ja „Kliinikumi viimase viie aasta teaduspublikatsioonide preemia“.

Esimesele preemiale saavad kandideerida viimasel aastal enim teaduspublikatsioone avaldanud kliinikumi töötajad, preemia suurus on 30 000 krooni. Teisele preemiale saavad kandideerida viimasel viiel aastal kõige enam teaduspublikatsioone avaldanud kliinikumi töötajad, preemia suurus on 60 000 krooni.

Preemiad määrab Tartu Ülikooli Kliinikumi poolt heakskiidetud ja Tartu Kultuurkapitali poolt kinnitatud viiest liikmest koosnev komisjon. Otsuse tegemisel tugineb komisjon kliinikumi meditsiiniinfo keskuse analüüsile, mille aluseks on keskuses koostatud ja jooksvalt täiendatav eesti arstiteadlaste pub-

likatsioonide andmebaas. Preemia on saajale vabastatud tulumaksust ja makstakse välja Tartu Kultuurkapitali poolt hallatavast Neinar Seli sihtkapitali stipendiumifondist.

Lisainfot vt
www.kliinikum.ee

KLIINIKUMI LEHT

UUDIS

1. koht kliinikumi meeskonnale lk 12

Sampo panga stipendium

31. märtsiks ootab Tartu Kultuurkapital taotlusi Sampo Panga 25 000 kroonisele stipendiumile. Stipendiumile saavad kandideerida kuni 40-aastased arst-õppejõud, kes on lülitatud rahvusvahelise konverentsi programmi esinimeks ettekandega. Taotlemiseks esitada avaldus koos kontaktandmetega, konverentsi kutse, ülevaade esinemistest rahvusvahelistel konverentsidel ja teadustööde loetelu. Stipendiumid antakse üle Sampo Panga ja Tartu Kultuurkapitali esindajate poolt kliinikumi aastakonverentsil maikuu.

Spordimeditsiini- ja taastusravi kliinikus muutusid osakondade nimetused

Alates 1. jaanuarist muutusid järgmiste osakondade nimetused:

- hooldusravi osakonna uus nimi on **õendushoolduse osakond**
- ambulatoorse osakonna uus nimi on **ambulatoorse taastusravi osakond**
- taastusravi osakonna uus nimi on **statsioonarse taastusravi osakond**

Nimetuste muutmise tingis vajadus kooskõlastada osakonnas osutatav teenus osakonna nimega. Osakondade koodid jäävad endiseks.

KLIINIKUMI LEHT

Lihtsatest asjadest

ARVAMUS

DR HILLAR IMELIK
juhatause kvaliteedinõunik

On nii enesestmõistetavaid tõdesid, et me neile ei enam ei mõtle. Ometi kanname neid sügaval eneses lastes neil määrata meie suhtumisi ja käitumist. Võib-olla siit tulenebki sõna põhi-mõtteid, nähtamatuid kuid kanded ja võimas vundament meie elule.

Siiski tasuks lihtsaid põhi-mõtteid, põhväärtusi, enesestmõistetavaid tõdesid vahel jälle valjusti välja öelda. Nagu oma lähedastele mõnel raskel või mõnel õnnelikul hetkel või lihtsalt niisama ilma erilise põhjusega öelda, et neid armastame.

Meditsiiniprofessionaalid

armastavad oma tööd, mis võimaldab inimesi kannatus-test vabastada või nende kannatuse leevendada. Armastavad oma patsiente. Mida iganes me vahel mõne ebameeldiva hetke mõjul ka ei ütleks, see on ja jääb nii.

Ravimise töös on põhi-mõtteid, mille omandamist alustame juba lapsepõlves ja mille meis viimistlevad ja lõplikult kinnitavad meie eriala tõelised õpetajad ja vanemad kolleegid. Spetsialistiks õpitakse, arstiks ja halastajaõeks nende sõnade suures tähenduses kasvatakse.

Ka Kliinikumil on vaja meenutada avalikkusele millised on meie põhi-mõtted ja väärtused, millest oma tööd tehes lähtume ning mida tehakse järgimiseks tagamiseks pealekasvatavatele põlvkondadele edasi anda.

Kliinikumi võimalus öelda oma lähedastele, patsientidele ja partneritele, kuidas me neisse suhtume ja mida lubame on meie põhiväärtusi kvaliteedipoliitika lühidalt kirjeldada.

Siin see on - Kliinikumi kvaliteedipoliitika, lubadus ühiskonnale.

Ravida patsiente ja edendada nende tervist lähtudes tänapäevase teaduse saavutustest ja parimal võimalikul viisil nii arstikunsti kui töökultuuri poolest.

Austada patsiente igas olukorras, mõista nende muresid, lähtuda oma tegevuses alati eelkõige patsiendi huvist ja kaitsta nende huvisid ja väärikust sellal, kui haigus neil endil enese eest seista ei võimalda.

Kasvatada ja õpetada kõrge arstieetika, parimate erialateadmiste ja avatud maailmavaatega uusi Eesti arstide ja õdede põlvkondi Tartu Ülikooli Kliinikute sajanditepikkuste tavade kohaselt.

Mäletada ja austada meie Ülikoolis ja Kliinikutes töötnud silmapaistvaid teadlasi ja meditsiinitöötajaid ning anda oma poolne vääriline panus maailma arstiteaduse arengusse.

Edukatel asutustel on reeglina ka oma moto mis organisatsiooni ja selle püüdlusi iseloomustab. Kuidas iseloomustada meid, meie püüdlusi? *Citius Altius Fortius* ei oleks vist meditsiinis parim valik.

Millise arsti juurde tahaksite ise minna, milliste meedikute hoolde usaldaksite oma lapse? Me ootame hoolivust, erialast asjatundlikkust ehk pädevust ja usaldusväärsust. Ühe omaduse puudumine nendest kolmest teeks valiku juba kahtlaseks. Olgu siis Kliinikumi moto, meie püüdluste iseloomustus, järgmine: HOOLIVUS PÄDEVUS USALDUSVÄÄRSUS.

Ja rõhutamaks meie pikka ajalugu ning meditsiini omandatada ladina keelt esitaksime selle ladina keeles

COMPASSIO
SCIENTIA
FIDES

Ladinakeelsena on motol pisut laiempi tähendus, kui võrd vana keel võimaldab ►

Verstapostid teel täiuslikkuse poole

Selles veerus hakkame rääkima organisatsiooni edu tagamise põhimõtetest ja nende põhimõtete kujunemisest eelmise sajandi keskpaigast tänaseni. Nii üldistest, kui meditsiinalasest.

William Edwards Deming

(1900-1993). Ameerika statistik, õppejõud ja konsultant, keda peetakse tänapäevase kvaliteedijuhtimise teooria isaks. Töötas 1940. aastatel USA-s välja protsesside statistilisi kontrollitehnikaid. Ameeriklased polnud tema ideedest vaimustatud, siirdus Deming sõjajärgses majanduskriisis Jaapanisse, kus koolitas tippjuhte. Tema lähenemisviis organisatsiooni edukuse tagamiseks aitas saavutada nn Jaapani majandusimeti ning te-

gi Demingust Jaapanis kõrgete autasudega pärjatud kangela-se. 1950. aastatel töötas ta välja täieliku kvaliteedijuhtimise (TQM) raamistiku. Ameerikas saavutas ta tunnustuse alles 1970. aastatel. Demingu põhimõtteid võib lühidalt kokku võtta tema 14 soovitusesele taotleval organisatsioonile.

1. Püstitage pikaajalisi, mitte kiire tulu saavutamisele suunatud eesmärke.
2. Rakendage juhtimisfilosofia, mis ei aktsepteeri tavaks saanud viivitusi, vigu, defekteid materjale ja ebakorrektsed tööd.
3. Lõpetage sõltuvus massilisest kontrollimisest. Rõhk peab olema vigade ennetamisel, mitte nende avastamisel ja parandamisel.
4. Lõpetage odavaima võimaluse otsimine iga hinna eest, selle asemel valige parimad

tarnijad. Eesmärgiks on kogukulude vähendamine, mitte üksikostude odavus.

5. Täiustage pidevalt kõiki oma protsesse.
6. Rakendage pidev koolitussüsteem kõigile töötajatele, ka juhtidele, et tagada iga töötaja võimete parim arukasutamine.
7. Korraldage õige eestvedamine. Juhtimine peab võimaldama töötajatel teha oma tööd paremini. Juhtide vastutus numbriliste näitajate eest peab muutuma vastutuseks kvaliteedi eest ja töö tulemuslikkuse paraneb kohe.
8. Kõrvaldage hirm. Julgustage kahesuunalist suhtlemist ja mõttevahetust organisatsiooni juhtide ja töötajate vahel, see tagab lojaalsuse, arengu ja paremaid töötulemusi.
9. Murdke barjäärid eri vald-

kondades tegutsevate töötajate vahel, et saavutada parimat meeskonnatööd.

10. Vältige pealetükkivaid üleskutseid paremale ja vigadele tööle, kui sellega ei kaasne saavutusteks vajalikke meetodite väljapakkumist.
11. Vältige meelevaldseid numbrilisi eesmärke nii töötajate kui juhtide jaoks ja rakendage selle asemel tulemuslikkust toetavat abistavat juhtimisstiili.
12. Võimaldage töötajatel oma töö üle uhkust tunda.
13. Soodustage töötajate pingutusi hariduse omandamisel ja enesetäiendamisel.
14. Määratlege selgelt tippjuhtide osa organisatsiooni edukuse tagamisel ja eel- pool loetletu elluviimisel. Nendepoolsest toetavast suhtumisest on vähe, vaja on ka tegusid.

Operatsioonide päev

15. veebruaril tähistas Euroopa Operatsioonide Assotsiatsioon (EORNA) operatsioonide päeva.

Kuigi ühendus asutati 1992. aastal, oli selline tähtpäeva ühine tähistamine paljudes Euroopa maades alles kolmas. Aina rohkem spetsialiseeruvad ja professionaliseeruvad meditsiinis on operatsioonide järjest kindlamalt oma kohta leidmas ning ühise ametipäeva äramärkimine aitab seda teadmist ka töötajates paremini kinnistada.

Kuigi Eesti Operatsioonide Ühing ei ole veel EORNA liige, edastasime üleskutses selle tähtpäeva teadvustamiseks kõigile kliinikumi operatsioonidele. Uue maja valmimise järel hakkab ju enamusi seni erinevates hoonetes paiknevate kliinikute operatsioonidest tööle ühtse kollektiivina. Midagi väga suurejoonelist esimene tähistamine ei olnud - istuti pärast väsitavat tööpäeva koos ja räägiti igapäevasest tööst ning sellest, kuidas muuta edaspidi antud päeva tähist-

Operatsioonide päev.

mine traditsiooniks. Hea on tõeada, et päris mitmete kliinikute kirurgidel jätkus hoolivust ning tähelepanu sel päeval oma operatsioonide jaoks.

Kui kliinikumis algas mulu infektsioonikontrolli teenistuse poolt algatatud kampaania "Käed puhtaks", siis ka EORNA on just sel aastal edaspidi antud päeva tähist-

juhtmõtte "Clean Hands". "Meile, operatsioonidele peaks see pidevalt meelde tuletama, et oleme elukutse esindajad, kes on kirurgilisele sekkumisele allutatud patsientide kõige lähemal, andmas talle parimat võimalikku hoolitsust, turvalisust ja kaitset infektsiooniriskide eest nii operatsiooni eel, ajal ning järgselt," ütles EORNA president Irini Antoniadou oma pöördumises. Loodetavasti saame oma kliinikumi kampaaniast samuti nii mõndagi kasulikku, mida siin kasutada ja ametikaaslastega jagada.

Eesti Operatsioonide Ühingu poolt saadeti 2006. aastal EORNAlle ühinemistaotlus, nüüd on kohal ka positiivne tagasiside. Aken Euroopasse on avatud, meid oodatakse liitumisläbirääkimistele!

TIJU KOEMETS
operatsiooniteenistuse ülemõde

Intellektika 2008

15.-16.02.2008 toimus Tartus noortemess "Intellektika 2008".

Intellektika on üritus kõigile õpikuhimulistele, kel on soov saada heaks spetsialistiks ja ennast täiendada. Tartu Tervishoiu Kõrgkool koostöös TÜ Kliinikumiga andsid gümnasistidele ja tööturult kõrvale jäänud inimestele informatsiooni töövõimaluste kohta, mis avanevad Tervishoiu kõrgkoolis õppides. Messil tutvustasid operatsioonide ja -tehniku eriala kliinikumi operatsiooniteenistuse õde Sirje Kaart ja kardiokirurgia osakonna operatsioonitehnik Dmitri Prilutski.

Noorte seas tekitas suurt huvi ja põnevust alles arendamisel olev operatsioonitehni-

ku eriala, samuti vähetutvustatud ja -räägitud operatsioonide amet. Hea on tõeada, et noortel on meditsiini vastu huvi. Gümnasistid kasutasid agaralt võimalust teha mulaažidel kirurgilist õmblust ja sõlmamist, tutvuda kirurgilise instrumentariumiga ja operatsioonitarvikutega. Huvilisi premeeriti TÜ Kliinikumi meenetega.

Messi jätkuna käisid viis keskkooliõpilast töövarjuna operatsiooniteenistuses.

SIRJE KAART
operatsiooniteenistuse
operatsioonide

KOMMENTAAR

KRISTI RÄTSEPSO
Tartu Descartes'i Lütseumi
12. kl õpilane

Mina sain töövarjuks spordimeditsiini- ja taastusravi kliiniku füsioterapeutidele. Väga meeldis mulle see, et kõik olid hästi sõbralikud ja ei võõristanud. Vastati kõikidele küsimustele ja oldi suhtlemisaldis. Väga meeldis kõrvalt vaadata seda tööd, nägin kui kannalikud ja hoolivad nad olid. Kui enne veel kahtlesin selles kas minna füsioterapiat õppima, siis nüüd enam mitte.

Pilte uue maja ehituselt

Avaldame lehes fotoseeria, kuidas edeneb ehitus ning kiikame ka maja sisemusse. Kuigi ehitusplatse ümbritsevad tänapäeval traataiad, pakub ikkagi inimestele alati huvi „mida nad seal plangu taga teevad“. Uudishimutatakse ka teemal, miks maja seinad „roostetavad“. Sellele küsimusele on leitud kliinikumis tabav vastus: „Parimad juustusordid väärustatakse hallitusega ja suurimad haiglad ehisroostetamisega“. Tegelikult on kõik täpselt nii nagu arhiitekt ette näinud, Cor-ten terasest välisseina katteplaadid oksüdeeruvad ja omandavad aja jookul ühtlase värvi.

Fotod: Tõnu Madissoon

Tulevane naistekliiniku hoone L. Puusepa tänava poolt vaadatuna, esiplaanil kiirabi sissepääs uude EMO-sse.

Vaade G1 ja A korpustele N. Lunini tänava poolt.

Naistekliiniku tagantvaade siseõuelt

G1 korpus L. Puusepa tänava poolt vaadatuna.

Vaade G1 ja H korpuste ühendusgaleriile N. Lunini tänava poolt.

Koridor G2 korpuses, laes on näha elektrikaablid ning ventilatsioonitorud.

Uue maja „sisikond“: ventilatsioonikamber G2 korpuses.

Kui rahul on kliinikumi töötajad oma töökohaga kliinikumis?

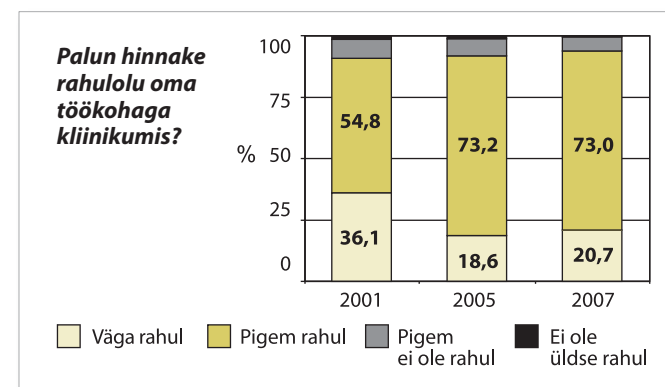
Töötajate rahulolu on kliinikumis uuritud kolmel korral, viimati möödunud aasta novembris. Kui neist uuringutest juttu tuleb, küsitakse alati kõigepealt – kui rahul siis ollakse?

MART EINASTO
juhatuse liige

Vaadates kõrvalolevat joonist, kus vastused sellele küsimusele on toodud aastate lõikes, võib rõõmsalt nentida, et ollakse rahul – väga ja pigem vastusevariant kokkuvõetuna hõlmab üle 90% kõigil kolmel korral.

2007. aastal oli „väga rahul“ olijaid viiendik kõigist töötajatest, samas kui 2001. aastal oli neid kolmandik. Küllap peegeldub neis numbrites kliinikumi lähiajalugu. 2001. aastal oli seljataha jäänud mahukad ümberkorraldused, mille tulemusena liideti Tartu linnas 15 raviasutust kliinikumiks. Kergendustunne keerulise aja möödumisest ja ootused „uuele“ ajajärgule olid ilmsed. 2005. aasta tulemustes kajastus arvatavasti teatav pettumus – pingeid tekitas määramatus, mis ümbritses uue maja ehituse algust ja oodatud palgatõusu. Nüüd, 2007. aastal on suurte murangutega seotu asendunud

nõudlikkusega: „väga rahul“ on keeruline olla, kui ollakse palju teadlikumad asjaoludest, mida on veel võimalik töötajate heaks ära teha!
Kliinikumi juhatuse liikmena luban nii enda kui kol-

leegide nimel, et me ei rahuldu üle-90%lise üldise rahuloluga ning katsume ikka pingutada selle nimel, et kliinikum oleks kõigi jaoks maailma parim töökoht.

Uut medinfo keskuses

Medinfo keskuse põhitegevuseks on meditsiinalase informatsiooni kogumine, säilitamine ja meditsiinipersonalile kättesaadavaks tegemine. Korraldame väljaõpet andmebaasidega töötamiseks ja nende programmide tundmaõppimiseks.

Alates 1. veebruarist 2008 on OVID firma kasutusele võtnud uue platvormi oma andmebaasidega töötamiseks (vt www.kliinikum.ee/infokeskus). Medinfo keskus pakub abi uue platvormi tundmaõppimiseks.

OVID-i andmebaasides otsingute tegemisel soovitame alustada Clin-eguide'st (vt andmebaasid > Ovid > Clin-eguide). See võimaldab kasutada integreeritud otsisüsteemi kõige olulisemates OVID-i andmebaasides, raamatutes, ravijuhistes ja patsiendiinfos. Nii otsingut alustades saate kiiresti kätte uusima info teid huvitava teema kohta.

Medinfo keskus teeb koo-

KEIU SAARNIIT
Medinfo keskuse direktor

litusi erinevate andmebaaside kasutamiseks, seda teenust võib julgelt meie käest küsida. Hiljuti on kliinikumile ostetud ka kirjastuse LWW täiselektronilised raamatud kitsamate meditsiini erialadest. Kokku 66 uut käsiraamatut (nt pediaatriast, kliinilisest

õendusest jt erialadelt). Info-keskuse kodulehe kaudu saate teada teistest pakutavatest andmebaasidest.

Koostame ka ise mitmesuguseid andmebaase, neist märkimisväärseim on Eesti arstiteadlaste publikatsioonide andmebaas. Alates aprillist panevad kliinikumi siseveebi välja kliinikumi töötajate publikatsioonide andmebaasi, kust on võimalik vaadata teavet oma ilmunud tööde kohta. Puuduvate andmete avastamisel palun teavitada sellest infokeskusest. Uudistest meditsiini informatsiooni valdkonnas saadame alati kliinikumi arstidele, vanem- ja ülemõdedele e-posti aadressil infolehe.

Medinfo keskuse tutvustamine

Igal neljapäeval kell 14.00 tutvustame soovijatele andmebaaside kasutamist, pihuarvutiga töötamist ja Medinfo keskuse tööd. Kui on vajadus tutvuda mõne infoallikaga, millega te pole varem kokku puutunud ja kliinikumis see puudub, siis palun oma soov meile edastada varem, et saaksime teema ette valmistada. Spetsiifilisemad küsimused võib eelnevalt saata e-posti teel aadressil: medinfo@kliinikum.ee

Medinfo Keskus

L. Puusepa 8
ruum nr E201
tel 731 8185
www.kliinikum.ee/infokeskus
Avatud tööpäeviti 8.30–16.30

HETKI TURNIIRILT: Rebaste fännklubi mängule kaasa elamas.

Tuline heitlus korvi all.

Dr Jaak Kals kliinikumi meeskonnast üritab takistada vastasmängija söötu.

Fotod: Pille-Riin Pregel

TÜ arstiteaduskonna korvpalliturniir

Kolmandal märtsikuu laupäeval toimus järjekordne TÜ arstiteaduskonna korvpalliturniir. Võistluse võitis kliinikumi meeskond.

Tänavu oli sellel sportlik-meelelahutuslikul üritusel osalemas 12 võistkonda (arstiteaduse kursused 1.-6. (2. kursus lausa 2 võistkonnaga), proviisorite ja stomatoloogide võistkonnad + nõrgema soo esindusvõistkond „Väike Päike” ja Biomedikumi ning kliinikumi esindused).

Pall visati mängu juba 10:30 hommikul pärast seda, kui oli peetud sissejuhataja kõne ja soojendusminutid seljataga. Mängude pikkuseks oli 2x7 min ja mängiti kohe *play-off* süsteemis. Intrige sündis juba esimestes kohtumistes, kus näiteks 6. kursus e buršid said

nuhelda 1. kursusel e rebas-telt.

Poolfinaalides kujunes 1. kursuse ja kliinikumi ning 3. kursuse ja 5. kursuse paaridest põnevamaks just esimene, kus jälle pidi arstide võistkond tõesti jalad kõhu alt välja võtma, et alistada väikese punktiskooriga kohtumises 14:8 rebased, kel võistkond lausa rahvusvaheline (kohal oli ka neiu, kes pärit Jaapanist) ja oma hääleka fännklubi toel oleks neil justkui 6. mees platsil olnud. Teises paaris ei teagi, kas oli 5. kursuse vigastustega kimpus võistkonnas asi, aga 3. kursus suutis vanematele

koha kätte näidata. 3. koha mängus kordus see, et oma hiilgava ja ka Biomedikumi poolse eriauhinnaga pärjatud toetajaskonna toel suutsid hoolimata esialgsest kaotusseisust rebased siiski 5. kursust võita. Finaal kujunes esialgu ühepoolseks ja tundus, et 3. kursus on liialt aupaklik oma tulevaste kolleegide suhtes, kuid peagi selgus, et mäng on tõesti finaali vääriline: 3. kursus suutis mängu viigistada ja edasi nägi juba tõelist sportlikku lahingut ja kirge. Lõpuks näitas tablooo jällegi, et kõige napimalt 19:18 on finaali võitnud kliinikumi

võistkond. Kliinikum oli võitjatele omapoolselt auhinnaks välja pannud terve korvitäie puuvilju, mille võitjavõistkond loovutas 3. koha saanud rebastele.

Võitjavõistkonda kuulusid: Juri Karjagin, Mart Kull, Marko Murruste, Alar Sõrmus, Jaak Kals ja Jaak Vahi.

Korraldajad tänavad kõiki üritusele kaasaaitajaid, sh TÜÜE't projektikonkursi põhise toetuse eest, Biomedikum'i, TÜ Kliinikum'i, Red Bull'i ja A. Le Coq'i.

TIMO RAHNEL
EAÜS Spordigrupi juht

?

Kes on need lustlikud tantsutüdrukud?

Vihje: Pilt on tehtud 1978. aastal.

Vastus saata aadressil Ene.Selart@kliinikum.ee. Kõigi õigesti vastanute vahel loositakse välja "Kliinikumi Lehe" aastatellimus koju.

Veebruarikuu lugejamängus küsisime, kes on kangil riistvõimlemisharjutust sooritanud. Õigesti vastanute seast tõmbas fortuuna välja spordimeditsiini- ja taastusravi kliiniku juhataja prof Jaak Maarooši nime. Palju õnne!

KOMMENTAAR

Foto on tehtud minu ülikoolipäevil 60ndate alguses. Tegelesin riistvõimlemisega kümme aastat ja kuulusin Eesti paremikku.

PROF TIIT HAVIKO
traumatoloog ja ortopeedia kliiniku ortopeedia osakonna arst-konsultant